

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-58, факс (044)481-32-87, e-mail: dps@mon.gov.ua

Потенційним авторам/укладачам
модельних навчальних програм
для базової середньої освіти

Наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235 затверджено Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, у додатку 5 до якої наведено Перелік модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.

З огляду на зазначене пропонуємо потенційним авторам долучитися до розроблення проєктів модельних навчальних програм для всього рівня базової середньої освіти (5–9 класи) або окремо для адаптаційного циклу (5–6 класи), використовуючи Методичні рекомендації для розроблення проєктів модельних навчальних програм (додаються).

Інформуємо, що для початку розгляду питання щодо надання проєктам модельних навчальних програм грифа авторам/укладачам або юридичним особам, які представлятимуть авторів/укладачів, необхідно до **30 квітня 2021 року** подати до ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) такий комплект документів:

лист-клопотання, в якому зазначаються: назва проєкту модельної навчальної програми, автор(и)/укладач(и) (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання (за наявності), контактний телефон та електронна пошта заявника;

два примірники рукопису проєкту модельної навчальної програми українською мовою (з мов національних меншин і літератур та іноземних мов – українською та цими мовами) на паперовому носії та її електронна версія у форматі pdf на оптичному диску або флеш-пам'яті;

інші документи за бажанням заявника.

Проєкт модельної навчальної програми має бути виконаним комп'ютерним набором на одному боці аркуша формату А4, кеглем не менше ніж 14 пунктів, через одинарний інтервал.

Привертаємо увагу до того, що згідно з Порядком надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам, затвердженим наказом МОН від 20 липня 2020 року № 931, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№4.5/637-21 від 24.03.2021

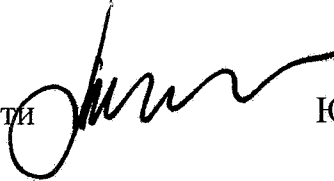

3716215674

11 листопада 2020 року за № 1119/35402, пропозиції щодо надання проектам модельних навчальних програм грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надають Міністерству предметні (галузеві) експертні комісії на підставі експертних висновків комплексної експертизи. Кінцеве рішення щодо надання грифа приймається Міністерством освіти і науки України, що оформлюється відповідним наказом.

Додаток: 4 арк.

Начальник Головного управління
загальної середньої та дошкільної освіти

Юрій КОНОНЕНКО

Бескова, 481-32-01
Фіцайло, 481-47-62
Коваленко, 481-47-62
Дубовик, 248-30-60

Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством (абзац сьомий статті 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Модельна навчальна програма розробляється на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), зокрема:

- ґрунтується на визначених стандартом *ціннісних орієнтирах* (пункт 4 Державного стандарту);
- охоплює формування *наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь* (пункт 9 Державного стандарту);
- передбачає реалізацію *вимог до обов'язкових результатів навчання* у відповідній (-их) освітній(-их) галузі(-ях) (додатки №№ 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22 до Державного стандарту);
- ураховує *наступність* між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти;
- орієнтується на *компетентнісний* потенціал відповідної галузі / галузей, що визначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання (додатки №№ 1, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21 до Державного стандарту).

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (абзац п'ятнадцятий статті 1 Закону України «Про освіту»).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання на основі компетентнісного підходу за освітніми галузями на відповідному циклі базової середньої освіти визначено у Державному стандарті. Вони складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання при завершенні відповідного циклу.

Очікувані результати навчання учнів – це результати навчання, яких учні

мають досягти на певному етапі освітнього процесу. Вони співвідносяться з обов'язковими результатами навчання (загальними, конкретними, орієнтирами для оцінювання), визначеними Державним стандартом.

Усі обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом у межах певної освітньої галузі, можуть бути реалізовані шляхом вивчення одного чи кількох навчальних предметів (інтегрованих курсів), для кожного з яких створюється модельна навчальна програма.

Модельна навчальна програма з певного навчального предмета (інтегрованого курсу), яка реалізує частину обов'язкових результатів навчання в межах однієї освітньої галузі, за можливості, має містити посилання на інші модельні навчальні програми, у поєднанні з якими вона охоплюватиме всі обов'язкові результати навчання цієї галузі.

Проекти модельних навчальних програм створюються згідно з *переліком* модельних навчальних програм (з урахуванням *рекомендованої* Типовим навчальним планом кількості годин), доданим до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19 лютого 2021 року.

Проект модельної навчальної програми має містити такі обов'язкові структурні компоненти:

1. *Вступна частина* – пояснювальна записка, в якій визначено основні положення щодо ролі та значення навчального предмета (інтегрованого курсу) в системі загальної середньої освіти (його мету, завдання, принципи, на яких ґрунтується програма, пріоритети викладання предмета, структуру предмета, шляхи реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу з цього навчального предмета (інтегрованого курсу).

2. *Основна частина*, де викладено орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів за роками навчання, пропонований зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів.

3. *Прикінцева частина (за потреби)*.

Вступна частина.

У пояснювальній записці:

вказується освітня галузь(-і), реалізацію вимог до обов'язкових результатів навчання якої забезпечує навчальний предмет (інтегрований курс);

окреслюється освітня мета навчального предмета (інтегрованого курсу), узгоджена з метою відповідної(-их) освітньої(-их) галузі(-ей);

описуються шляхи реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу під час вивчення цього навчального предмета (інтегрованого курсу).

Формулювання мети має визначати очікувані результати навчання за певним навчальним предметом (інтегрованим курсом) і відповідати обов'язковим результатам навчання освітньої галузі/освітніх галузей на рівні базової середньої освіти або її окремому циклі, зокрема відображаючи вміння і якості особистості (компетентності), які мають бути сформовані через діяльність наприкінці навчання за програмою.

Основна частина.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у Державному стандарті найдокладніше розкрито в орієнтирах для оцінювання. Саме цей рівень конкретизації обов'язкових результатів має слугувати основою для впорядкування послідовності досягнення очікуваних результатів навчання, що дозволить змоделювати навчальний поступ учня в набутті певної компетентності. Формулювання очікуваних результатів навчання, за потреби, може бути конкретизовано чи уточнено з урахуванням пропонованого змісту.

Таким чином, очікувані результати навчання будуть окреслені за роками навчання на основі відповідних обов'язкових результатів навчання (орієнтирів для оцінювання) здобувачів освіти з певної освітньої галузі, відображаючи поступ у розвитку того чи того вміння чи ставлення, послідовність його формування в динаміці освітнього процесу, урахуваючи логіку і наступність викладу змісту навчального предмета (інтегрованого курсу).

Формулювання очікуваних результатів навчання учнів мають:

відображати динаміку їх досягнення в процесі навчальної діяльності учнів;
мати об'єктивні ознаки їх досягнення;

бути спостережуваними та вимірюваними.

Орієнтовна послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів забезпечується структуруванням змісту навчального предмета (інтегрованого курсу), зокрема з використанням розділів, тем/тематик тощо.

Пропонований зміст окреслює рекомендований обсяг навчального матеріалу, що має бути опанований учнями за визначений період навчання у процесі досягнення очікуваних результатів. Він має ґрунтуватися на базових знаннях з відповідної(-их) освітньої(-их) галузі(-ей), визначених Державним стандартом (додатки №№ 1, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21 до Державного стандарту).

Прикінцева частина.

У прикінцевій частині можуть бути запропоновані орієнтовні форми проведення оцінювання результатів навчання, використання засобів навчання, додаткові компоненти тощо.

Примірна структура модельної навчальної програми

Назва навчального предмета / інтегрованого курсу

Цикл, роки навчання

Вступна частина

Основна частина

Програма

Клас навчання

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
<i>Назва змістової лінії, розділу, теми/тематики тощо</i>		

Прикінцева частина